

§ 75 Svenska kyrkans konfirmandarbete och undervisning i alla åldrar

NIKLAS GRAHN:

Fru ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till motionen 2012:18. Som jag tidigare nyss konstaterade har den fallande trenden i Svenska kyrkans konfirmandarbete brutits. Tänk om det är så, att en bidragande orsak till detta är de omfattande satsningar som gjorts runt om i vår kyrkas församlingar. Satsats har det faktiskt gjorts. Nya riktlinjer har antagits av stiftens domkapitel, där målstyrt arbete med lokala handlingsplaner och kontinuerlig utvärdering står i centrum. Församlingar har utvecklat ny metodik, konfirmandarbetare erbjuds kvalificerad fortbildning och omfattande satsningar görs för att utveckla det snabbt växande arbetet med unga konfirmandledare. Tänk om det faktiskt spelar roll vad vi gör, om det finns frågor som vi som kyrka äger.

Ofta syns det mig som om vi lägger alltför stor vikt vid frågor vi inte äger, frågor som står utanför vår möjlighet att påverka. I det utvecklingsarbete som pågår är stiftens konfirmandkonsulenter viktiga. Dessa arbetar med att främja och utöva tillsyn över konfirmandarbetet i stiftens församlingar. Mycket av det senaste decenniets utvecklingsarbete har bedrivits i nära samverkan mellan Svenska kyrkans stift. Vid ett flertal tillfällen har konfirmandkonsulenter uttryckt önskemål om att nationell nivå ska ta ett ökat ansvar för stöd, samordning och utveckling av det arbete som i dag samordnas i hög utsträckning av stiftens själva. Detta önskemål har även framförts av stiftens kanslichefer och senast vid samma överläggning som jag nyss hänvisade till i augusti innevarande år.

Svenska kyrkans nationella nivå satsar uppseendeväckande lite resurser i förhållande till konfirmandarbetets volym och betydelse. Varje år samlas tusentals konfirmandgrupper i en verksamhet som omsätter hundratals miljoner kronor. Samtidigt finns i dag vid kyrkokansliet endast motsvarande 20 procent av en heltidstjänst som handläggare för Svenska kyrkans konfirmandarbete. Samtidigt framhålls att kyrkokansliet arbetar mer än någonsin med konfirmandfrågor och detta sägs ske genom kansliövergripande arbete, där de frågor som handlar om konfirmandarbete ska genomsyra allt som sker. Det är nog en bra tanke. Dock är det många som uppger att de frågor som rör konfirmandarbetet med detta arbetssätt i ökad utsträckning har blivit osynliggjorda. Konfirmandarbetets volym och betydelse motiverar särskilda resurser. Resursbristen på nationell nivå kring konfirmandarbetet blir synligt på flera sätt. De tidigare skriftliga publikationer som har funnits, till exempel Aktuellt för konfirmandarbetet, 24tretton och så vidare, har lagts ner utan att ersättas av något annat. År 2008 fattade kyrkomötet beslut om att det skulle utarbetas en nationell handlingsplan med kvalitativa och kvantitativa mål för Svenska kyrkans konfirmandarbete. Detta hade, när motionen skrevs fyra år efter beslutet, ännu inte slutförts.

Det är glädjande att det planeras en projektjänst på tre år med inriktning mot unga och konfirmander, men enligt uppgift ska denna tjänst spänna över en stor mängd frågor, skolfrågor, unga ledare, konfirmander, ungdomsfrågor i stort och frågor kring kyrkans möte med de ungdomar som inte konfirmeras. Det är inte detta som stift och konfirmandkonsulenter efterfrågar. Konfirmandarbetets volym och betydelse motiverar en särskild resursförstärkning. Konfirmandarbetet är i behov av långsiktighet och därför räcker det inte med en tidsbegränsad projektjänst. Behov finns av en permanent resursförstärkning, som arbetar nära tillsammans med stiftens. Detta kräver strategi och uthållighet, vilket inte sker i ett projekt under tre år.

ANN-SOFIE PERSSON:

Just med anledning av denna heltidstjänst som kommer att löpa på tre år inriktad på tonår och konfirmation avslår utskottet motion 2012:8, första att-satsen. I den här tjänsten kommer också samordningen av konfirmandarbetet att ligga. Det är viktigt att bredda bilden och därför har man valt kombinationen av tonår och konfirmand för tjänstens utformning. Planen är också att fortsätta att samordna arbetet med barn och unga på kansliet, liksom att kansliets samlade insats vad gäller analys, forskning och kommunikation kommer att fortsätta. Det gynnar arbetet med konfirmander både direkt och indirekt. Bland annat har projektet *Stöd för arbete med handlingsplan för Svenska kyrkans konfirmandarbete* presenterats på ärkebiskopens möte för barn och unga.

Med anledning av andra att-satsen anser utskottet, att arbetet med de religionspedagogiska frågorna är viktigt men att Kyrkolivsutskottet inte vill presentera i vilken form arbetet ska ske. En möjlig utveckling på området är, att de religionspedagogiska frågorna kommer in i det kommande utbildningsinstitutet.

Bifall till utskottets förslag.

NIKLAS GRAHN:

Fru ordförande! Svenska kyrkans konfirmandarbete är i behov av att i mycket högre utsträckning än i dag bli en lärande organisation. I dag sker mängder av lokala experiment kring nya arbetsformer, kring pedagogik och metodik. Antalet unga människor som vill stanna kvar i konfirmandarbetet som unga ledare växer mycket snabbt. Mellan åren 2001–2011 ökade antalet unga konfirmandledare i Svenska kyrkans församlingar med över 80 procent. Strukturer och modeller för detta arbete utvecklas i många stift och i många församlingar. Samtidigt saknas i hög grad nationella samordnande resurser för att ta till vara de kunskaper och de erfarenheter som utvecklas och möjliggör att dessa kommer Svenska kyrkan som helhet till del.

I församlingar och stift har omfattande resurser lagts ner på att utarbeta de handlingsplaner för konfirmandarbetet som varje församling enligt riktlinjerna ska upprätta. Dessa handlingsplaner ska revideras årligen. Resurser behövs på nationell nivå för att utvärdera och sprida erfarenheter från detta arbete. Behovet av att i ökande omfattning bli en lärande organisation gäller i hög grad många av de frågor som handlar om undervisning och lärande i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan bör därför upprätta, menar jag, ett religionspedagogiskt institut, som tilldelas ett nationellt ansvar för utvärdering och utveckling av kyrkans undervisning i alla åldrar. Jag anser att Svenska kyrkan har en övertro på projektlösningar. Vi behöver långsiktighet, vi behöver uthållighet. Ett institut med omfattande resurser och med ett mandat till sitt förfogande skulle kunna göra skillnad. Inrättandet av ett sådant institut ligger väl i linje med nationell nivåns uppgift i satsningen på undervisning i alla åldrar. Denna är enligt kyrkostyrelsens skrivelse bland annat att stödja stift och församlingar genom att tillhandahålla resurser och bidra med forskning och kommunikation.

När Kyrkolivsutskottet i sitt betänkande bejakar vikten av arbetet med de religionspedagogiska frågorna men inte vill precisera i vilken form arbetet ska ske, tycker jag att man är feg. Antingen bör man säga, att man inte tycker att ett institut är någon bra idé eller, om man är osäker, tillstyrka motionen om att uppdraga till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för inrättandet av ett religionspedagogiskt institut. Det är så vi brukar göra. Vi utreder för att få underlag för att fatta beslut.

Jag yrkar alltså bifall till båda att-satserna i motion 2012:18.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 127.